

Nazwa przedmiotu/modułu:	PEDAGOGIKA
Nazwa angielska:	PEDAGOGY
Kierunek studiów:	Wychowanie fizyczne
Tryb/Poziom studiów:	Stacjonarne/I-go stopnia – licencjackie
Profil studiów	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych, Zakład Wychowania Fizycznego
Prowadzący przedmiot:	Dr Anna Dzikomska - Kaczan

I. Formy zajęć, liczba godzin z planu nauczania

Semestr	W	C	L	WR	Łącznie	ECTS
3	15	30			45	3
4	15	30			45	3

II. Cel przedmiotu

- C1 – Dostarczenie podstawowych wiadomości z zakresu kluczowych pojęć pedagogiki.
 C2 – Zaznajomienie z aksjologicznymi i teleologicznymi aspektami edukacji.
 C3 – Zapoznanie z problematyką funkcjonowania różnych typów środowisk wychowawczych.
 C4 – Zapoznanie ze sposobami praktycznego wykorzystania metod i środków wychowania.
 C5 – Wyposażenie w wiedzę dotyczącą rozpoznawania przyczyn i przejawów trudności wychowawczych oraz sposobów ich efektywnego przezwyciężania.

III. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

brak

IV. Oczekiwane efekty kształcenia

W zakresie wiedzy:

- W1.** Student zna i rozumie podstawowe pojęcia pedagogiczne, dotyczące procesów wychowania i kształcenia, oraz ich uwarunkowania edukacyjne - w kontekście organizacji i funkcjonowania systemu oświaty;
W2. Student zna i rozumie rolę zawodową nauczyciela, koncepcje jego pracy - oparte na wartościach etycznych, priorytetach wychowawczych i zasadzie odpowiedzialności za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów;
W3. Student charakteryzuje proces wychowania – w aspekcie jego uwarunkowań rozwojowych, kulturowych i środowiskowych; zna specyfikę różnych środowisk wychowawczych i procesy w nich zachodzące oraz rozumie istotę działalności wychowawczej prowadzonej w rodzinie i w instytucjach edukacyjnych;
W4. Student zna i rozumie zasady pracy opiekuńczo – wychowawczej, metody wywierania wpływu wychowawczego oraz reguły konstruktywnego reagowania w sytuacji różnych trudności ucznia, związanych z zaburzeniami jego rozwoju i funkcjonowania.

W zakresie umiejętności:

- U1.** Student potrafi rozpoznać źródła trudności wychowawczych i sytuację zagrożeń dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dziecka oraz określić ich konsekwencje.
U2. Student potrafi zdiagnozować potrzeby rozwojowe, wychowawcze i edukacyjne uczniów oraz projektować dla nich adekwatne rodzaje i formy wsparcia pedagogicznego – z uwzględnieniem potrzeb i trudności dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
U3. Student potrafi ocenić przydatność metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji działań pedagogicznych w kontekście rozpoznanego potencjału rozwojowego ucznia.

W zakresie kompetencji społecznych:

- K1.** Student wykazuje gotowość do okazywania uczniom empatii, szacunku i troski, rozumie zarówno ich potrzeby jak i trudności, a także sens działalności wychowawczej prowadzonej w rodzinie i w instytucjach edukacyjnych.

K2. Student zachowuje krytycyzm wobec poziomu swoich kompetencji i wykazuje motywację do samodzielnej pracy nad własnym rozwojem osobowym i zawodowym.

V. Treści programowe		
Forma zajęć: wykłady – semestr 3.		
W. 1	Pedagogika jako nauka o wychowaniu: Początki pedagogiki - od wiedzy o wychowaniu do nauki o wychowaniu, ewolucja przedmiotu badań pedagogiki. Historyczne i współczesne prądy oraz kierunki w pedagogice. Miejsce pedagogiki w systemie nauk.	2
W. 2	Działy i dyscypliny szczegółowe pedagogiki. Subdyscyplinarne zróżnicowanie przedmiotu teorii i praktyk pedagogicznych a interdyscyplinarny charakter wiedzy pedagogicznej.	2
W. 3	Podstawowe pojęcia pedagogiczne : wychowanie, nauczanie, uczenie się, kształcenie, samokształcenie, wykształcenie, osobowość, itp., oraz ich wzajemne powiązania (mapa pojęć).	2
W. 4	Proces wychowania, jego właściwości, dynamika i jego struktura; dziedziny, cele, treści i uwarunkowania, sytuacje wychowawcze. Podmiotowość i dialogiczność w wychowaniu.	2
W. 5	Znaczenie i wpływy podstawowych środowisk wychowawczych (rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła);	2
W. 6	Metody wychowania i ich skuteczność. Określenie metod wychowania. Kryteria, klasyfikacja, dobór i analiza grup metod wychowania. Metody i techniki oddziaływań wychowawczych: system nagradzania i karania wychowawczego, metody zadaniowe i osobistego przykładu .	2
W. 7	Błąd wychowawczy. Rodzaje błędów, ich przyczyny i skutki rozwojowe.	2
W. 8	Podsumowanie i usystematyzowanie posiadanej wiedzy, obejmującej zakres tematyczny przedmiotu w semestrze 3. – w formie testu z pytaniami otwartymi oraz zamkniętymi jednokrotnego i wielokrotnego wyboru.	1
Suma godzin – w semestrze 3.:		15
semestr 4.		
W. 9	Współczesna wiedza pedagogiczna w perspektywie społeczeństwa opartego na wiedzy. Wartości w edukacji. Granice oddziaływań wychowawczych. Rola szkoły i instytucji pozaszkolnych w wychowaniu.	2
W. 10	Szkoła – jej rzeczywistość i wizja. Funkcje szkoły i ich przemiany. Koncepcje edukacyjne na świecie i modele współczesnej szkoły. Szkoła demokratyczna. Szkoły alternatywne, miejsce kształcenia w szkołach Nowego Wychowania.	2
W. 11	Systemy dydaktyczne: pojęcie systemu dydaktycznego i jego struktura. Współczesne systemy dydaktyczne. Koncepcja kształcenia wielostronnego.	2
W. 12	Rola nauczyciela i wychowawcy – jego kompetencje, funkcje i powinności, odpowiedzialność zawodowa – jako przedmiot badań pedeutologicznych. Etyka nauczycielska, awans zawodowy, profilaktyka wypalenia zawodowego.	2
W. 13	Zasady, metody i formy pracy opiekuńczo-wychowawczej z uczniem na różnych etapach kształcenia. Program wychowawczy. Edukacja zdrowotna, programy profilaktyczne.	2
W. 14	Poznanie uczniów i diagnostyka psychopedagogiczna. Pomoc psychologiczna – pedagogiczna w szkole – regulacje prawne, formy i zasady organizacyjne. Strategie pomocy.	2
W. 15	System szkolny a środowisko wychowawcze szkoły. Diagnoza sytuacji wychowawczej w szkole i w klasie szkolnej. Kontakty społeczne ucznia. Grupa rówieśnicza. Współpraca i współdziałanie uczniów. Współpraca z rodzicami.	2
W. 16	Podsumowanie i usystematyzowanie posiadanej wiedzy, obejmującej cały zakres tematyczny przedmiotu w – w formie egzaminu pisemnego: testu z pytaniami otwartymi i zamkniętymi jednokrotnego oraz wielokrotnego wyboru i uzupełniania luk.	1
Suma godzin – w semestrze 4.:		15

Suma godzin wykładów – w semestrze 3. i 4.:		30
Forma zajęć: ćwiczenia – semestr 3.		Liczba godzin
Ćw. 1	Wychowanie jako zjawisko społeczne: społeczny charakter wychowania. Współczesne problemy wychowania. Źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.	2
Ćw. 2	Aksjologiczne i teleologiczne podstawy wychowania: rozumienie wartości i ich typologia, aksjologia pedagogiczna; przesłanki wychowania w wartościach i ku wartościom. Otwarte i ukryte założenia.	2
Ćw. 3	Wychowanie a rozwój dziecka. Funkcje wychowania. Przymus i swoboda w wychowaniu. Wychowanie jako urabianie i jako wspomaganie rozwoju. Wychowanie adaptacyjne i emancypacyjne. Wychowanie a manipulacja. Podmiotowość w wychowaniu.	2
Ćw. 4	Środowisko wychowawcze i sposoby jego kształtowania: środowiska naturalne i instytucjonalne. Podstawowe środowiska wychowawcze.	2
Ćw. 5	Środowiskowe determinanty socjalizacji dzieci i młodzieży – główne czynniki i mechanizmy socjalizacyjne.	2
Ćw. 6	Elementy treningu wychowawczego. Wychowanie w praktyce.	2
Ćw. 7	Środowisko rodzinne i jego uwarunkowania wychowawcze: funkcje rodziny, styl wychowania w rodzinie, postawy rodzicielskie i ich wpływ na jednostkę.	4
Ćw. 8	Specyfika wychowania szkolnego i uwarunkowania jego efektywności.	2
Ćw. 9	Grupy rówieśnicze i ich oddziaływanie na jednostkę, klasa szkolna jako specyficzna grupa społeczna.	2
Ćw. 10	Trudności wychowawcze- ich rodzaje, uwarunkowania, przyczyny, sposoby przeciwdziałania. Rodzaje oraz przyczyny zaburzeń zachowania jako egzo- i endogenne uwarunkowania problemów wychowawczych. Profilaktyka wychowawcza.	2
Ćw. 11	Wychowanie autentyczne a wychowanie formalne /pozorne/ - pseudowychowanie	2
Ćw. 12	Wychowanie jako spotkanie w dialogu. Relacja: wychowawca – wychowanek. Partnerstwo: rodzina – szkoła – lokalne środowisko.	2
Ćw. 13	Metody, zasady i środki wychowania – analiza i projektowanie działań wychowawczych z wykorzystaniem indywidualnych przykładów (metoda indywidualnego przypadku).	4
Suma godzin – w semestrze 3.		30
semestr 4.		
Ćw. 14	Prawa i obowiązki nauczyciela. Odpowiedzialność prawna za bezpieczeństwo i ochronę zdrowia uczniów. Etyka zawodowa. Kryteria oceny jakości pracy. Uwarunkowania sukcesu w pracy dydaktyczno – wychowawczej.	2
Ćw. 15	Osobowość nauczyciela a style kierowania klasą. Komunikacja z uczniem i rodzicem. Indywidualizacja i personalizacja pracy z uczniami.	2
Ćw. 16	Rola nauczyciela jako wychowawcy klasy. Zadania, obowiązki i warunki efektywności pracy wychowawcy klasy. Cele i program pracy wychowawczej. Metodyka i strategię pracy wychowawczej.	2
Ćw. 17	Funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej. Procesy społeczne w klasie. Rozwiązywanie konfliktów w środowisku uczniowskim. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych. Wspieranie samorządności i autonomii uczniów. Budowanie integracji grupowej. Pojęcie inkluzji (edukacji włączającej).	4
Ćw. 18	Pojęcie trudności wychowawczych i niepowodzeń szkolnych. Zaburzenia rozwojowe. Zaburzenia zachowania. Specjalne potrzeby edukacyjne. Specyficzne trudności w uczeniu się. Uczeń zdolny. Dojrzałość szkolna. Diagnoza ucznia (obserwacja, techniki socjometryczne, analiza wytworów dziecięcych i dokumentacji, ankieta i wywiad). Diagnoza psychopedagogiczna.	4
Ćw. 19	Praca dydaktyczno – wychowawcza i terapeutyczna z dzieckiem z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej.	2
Ćw. 20	Praca dydaktyczno – wychowawcza i terapeutyczna z dziećmi z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w szkole ogólnodostępnej.	2
Ćw. 21	Problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki. Formy wsparcia i strategię pomocy edukacyjnej oraz psychologiczno – pedagogicznej.	2

Ćw. 22	Sytuacja szkolna uczniów z doświadczeniem migracyjnym. Formy i metody wsparcia edukacyjnego oraz pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	2
Ćw. 23	Dziecko w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej. Formy wsparcia i pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	2
Ćw. 24	Problemy związane z zagrożeniami dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym: agresja i przemoc, uzależnienia, podkultury, niedostosowanie społeczne oraz sposoby ich rozwiązywania. Problemy z dyscypliną w klasie szkolnej. Ukryty program szkoły.	4
Ćw. 25	Trudności w kontaktach z rodzicami i nauczycielami oraz sposoby ich pokonywania.	2
Suma godzin – w semestrze 4.		30
Suma godzin ćwiczeń – w semestrze 3. i 4.		60
VI. Narzędzia dydaktyczne		
1.	Prezentacje multimedialne, filmy.	
2.	Teksty źródłowe: pozycje książkowe i czasopiśmiennicze, akty prawne (prawo oświatowe), dokumenty pedagogiczne (opinie psychologiczno – pedagogiczne, programy pracy wychowawczo – profilaktycznej).	
3.	Urządzenia multimedialne – rzutnik, komputer.	
4.	Przygotowane testy.	
VII. Metody dydaktyczne		
1.	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	
2.	Film dydaktyczny	
3.	Dyskusja dydaktyczna	
4.	Gry dydaktyczne - metoda „burzy mózgów”, metoda biograficzna	
5.	Praca z tekstem	
6.	Praca w grupach – metoda projektu	
7.	Praca pisemna	
VIII. Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1.	Przygotowanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat programowy	
F2.	Aktywny udział w dyskusji	
F3.	Rekomendacja lektur/artykułów pedagogicznych	
F4.	Przygotowanie projektu scenariusza godziny wychowawczej	
P1, P2.	Test jednokrotnego /wielokrotnego wyboru i uzupełniania luk	
IX. Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)		90
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie konsultacji, średnio na studenta)		18
Przygotowanie do zajęć		24
Przygotowanie do testu sprawdzającego zdobytą wiedzę w semestrze 3.		7
Przygotowanie do egzaminu podsumowującego zdobytą wiedzę z zakresu przedmiotu		8
Przygotowanie projektu scenariusza godziny wychowawczej		3
SUMA GODZIN		150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		3
X. Literatura podstawowa i uzupełniająca		
Literatura podstawowa:		
1. Kwieciński Z., Śliwerski B., Pedagogika. Podręcznik akademicki t.1, 2, PWN, Warszawa 2012.		

2. Łobocki M., Teoria wychowania w zarysie, Impuls, Kraków 2009.
3. Gurycka A., Błąd w wychowaniu, WSiP, Warszawa 1990.
4. Badziukiewicz, B., Sałasiński M., Vademecum wychowawcy,, Żak, Warszawa 2005.
5. Łobocki M., W trosce o wychowanie w szkole, Impuls, Kraków 2009.
6. Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna, , Żak, Warszawa 2006.
7. Kaleta K., Mróz J. (red.) Umiejętności psychologiczno-pedagogiczne w pracy nauczyciela, Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Warszawa 2012.
8. Kruszewski K. (red.), Sztuka nauczania, t. I i II, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1991.

Literatura uzupełniająca:

1. Obuchowska I., Dzieci małe i duże. Jak je kochać i rozumieć, Media Rodzina, Poznań 2007.
2. Górniewicz J., Teoria wychowania., Wydawnictwo Glob, Toruń 1996.
3. Śliwowski B., Program wychowawczy szkoły, WSiP, Warszawa 2001.
4. Słupek K. Dyscyplina w klasie. Poradnik pedagogiczny. Kraków: Wydawnictwo Rubikon, 2010.
5. Łobocki M. Wychowanie moralne w zarysie. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls, 2008.
6. Łysek J., Niepowodzenia szkolne., Wydawnictwo UJ, Kraków 1998.
9. Ossowska, M., Normy moralne. Warszawa: PWN, 2000.
10. Radziewicz J. Wychowawca i jego klasa. Warszawa: MAW, 1986.

XI. Tablica powiązań efektów przedmiotowych i kierunkowych z celami przedmiotu w odniesieniu do metod ich weryfikacji

Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EU W1 B.2.W1.	C 1, C2, C3, C4	Wykład 1-4 Wykład 9-11 Ćw. 1-4	1,2,3	1, 3, 4, 6	F1, F2, F3
EU W2 B.2.W2. B.2.U3.	C 1, C2, C3	Wykład 5-6 Wykład 10-12 Ćw. 8, 14-16	1,2,3	1, 2, 3, 4, 6	F1, F2, F3
EU W3 B.2.W3. B.2.U3.	C 1, C2, C3, C4, C5	Wykład 3-7 Wykład 12-13 Ćw. 1-9	1,2,3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EU W4 B.2.W4. B.2.W5. B.2.W6. B.2.W7. B.2.U4. B.2.K2. B.2.K4.	C 1, C3, C4, C5	Wykład 6-7 Wykład 13-15 Ćw. 8-13 Ćw. 17-25	1,2,3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EU U1 B.2.U1. B.2.U3. B.2.U4. B.2.U5. B.2.K2. B.2.K4.	C 1, C3, C4, C5	Wykład 5-7 Wykład 12-15 Ćw. 3-11, 18	1,2,3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EU U2 B.2.U4 B.2.U6. B.2.K2. B.2.K4.	C 1, C4, C5	Wykład 14-15 Ćw. 7-13 Ćw. 18-24	1,2,3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EU U3 B.2.U1. B.2.U7.	C 1, C4, C5	Wykład 13-14 Ćw. 13, 18	1,2,3	1, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EU K1 B.2.U1. B.2.U3. B.2.K1.	C 1, C2, C3, C4, C5	Wykład 4-7 Wykład 12-14 Ćw. 6, 8, 11-13 Ćw. 16-25	1,2,3	1, 2, 3, 4, 5, 6	F1, F2, F3
EU K2 B.2.U2.	C 1	Wykład 1, 8, 9, 16	1,2,3, 4	1, 3, 4, 6, 7	F4, P1,

B.2.K3.	Ćw. 13	P2
XII. Zasady weryfikacji oczekiwanych efektów kształcenia		
<p>Zaliczenie na ocenę ćwiczeń w semestrze 3. i 4. na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanej prezentacji multimedialnej na wybrany temat programowy; - aktywnego udziału w zajęciach dydaktycznych; <p>Zaliczenie na ocenę wykładów w semestrze 3. i zdanie egzaminu w semestrze 4. na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - testu z pytaniami otwartymi oraz zamkniętymi jednokrotnego i wielokrotnego wyboru; - testu z pytaniami otwartymi i zamkniętymi jednokrotnego oraz wielokrotnego wyboru i uzupełniania luk. <p>Każdy test będzie zawierać pytania zamknięte w liczbie 20 o następującej przykładowej punktacji:</p> <p>0 pkt. – odpowiedź nieprawidłowa</p> <p>1 pkt. – odpowiedź prawidłowa.</p> <p>Skala ocen:</p> <p>11-12 – dostateczny</p> <p>13-14 dostateczny plus</p> <p>15-16 dobry</p> <p>17-18 dobry plus</p> <p>19-20 bardzo dobry.</p> <p>Odpowiedzi na pytania otwarte będą oceniane odrębnie - według kryterium merytorycznego.</p>		
XIII. Dodatkowe informacje o przedmiocie		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć – zgodnie z planem zajęć; 2. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) – zgodnie z planem zajęć umieszczonym na tablicy informacyjnej oraz na stronie internetowej WNMiT; 3. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce). 		